

**EKSPERTYZA DENDROLOGICZNA DRZEWA – POMNIKA PRZYRODY, GATUNKU DĄB
SZYPUŁKOWY *QUERCUS ROBUR*, ROSNĄCEGO W PASIE DROGOWYM (PAS DROGI
POWIATOWEJ NR 3529Z), NA DZIAŁCE NR 88, OBRĘB DUNOWO**

Zamawiający:
Gmina Świeszyno
(Umowa nr RIG – 86, z dnia 9 listopada 2018r.)

Opracowanie opinii:
Bartosz Startek

Świeszyno, listopad 2018

OPIS TECHNICZNY

Przedmiotem opracowania jest ekspertyza dendrologiczna pomnika przyrody – drzewa z gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur*, rosnącego w pasie drogi powiatowej nr 3529Z, na działce nr 88, obręb Dunowo.

Na potrzeby sporządzenia ekspertyzy, dnia 20 listopada 2018r. przeprowadzono wizję terenową – oględziny drzewa oraz określono podstawowe parametry dendrometryczne jak wysokość, obwód, pierśnica, średnica korony.

Celem ekspertyzy jest ocena stanu zdrowotnego drzewa, analiza zagrożeń dla bezpieczeństwa ludzi, obiektów budowlanych i ruchu drogowego oraz określenie szczegółowego zakresu zabiegów pielęgnacyjnych w celu poprawy żywotności drzewa.

Oględziny przedmiotowego drzewa prowadzono również pod kątem ewentualnie występujących cennych elementów środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem:

- gatunków roślin prawnie chronionych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409),
- gatunków grzybów chronionych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408),
- gatunków zwierząt chronionych w Polsce (w tym gniazd ptasich), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183).

OCENA DENDROLOGICZNA STANU PRZYRODNICZEGO DRZEWA

Przedmiotowe drzewo (pomnik przyrody) to dąb szypułkowy *Quercus robur*. Okaz jest jednopniowy. Na wysokości ok 3, 5 m rozgałęzia się na 2 konary.

Parametry dendrometryczne:

- pierśnica (średnica pnia na wysokości – 130 cm) – 143 cm;
- obwód pnia (na wysokości pierśnicy – 130 cm) – 428 cm;
- Wysokość: 31 m
- Średnica korony: 15 m

Badany okaz drzewa rośnie bezpośrednio w pasie drogowym – na poboczu, w odległości ok. 1 m od jezdni. W obrębie pnia nie stwierdzono widocznych, istotnych wad ani uszkodzeń. Procentowy udział posuszu w koronie oszacowano na 15-20%. Stwierdzono także liczne kikuty – pozostałości po odłamanych konarach. Powstałe rany (odstąpione tkanki wewnętrzne drzewa) pozostają niezabezpieczone przed działaniami czynników atmosferycznych oraz chorobotwórczych. Miejsca te są szczególnie narażone na wnikanie patogenów (bakterii, wirusów, grzybów oraz owadów), wpływających na obniżenie żywotności drzewa. Ogólny stan fitosanitarny badanego okazu dębu jest średni.

Dla oceny żywotności przedmiotowego drzewa przyjęto skalę żywotności Roloffa. Ze względu na zmiany, zamieranie w brzegowej strefie korony wyróżniono w niej.

- 0 – faza eksploracji – dynamiczny rozwój;
- 1 – faza degeneracji – spowolnienie rozwoju;
- 2 – faza stagnacji – wyraźnie obniżona vitalność;
- 3 – faza rezygnacji – zamieranie.

Stan fitosanitarny ocenianego okazu dębu pozwala na ocenę żywotności 1 – faza degeneracji.

W ocenie statyki drzewa uwzględniono cechy biologiczne, jak żywotność, stan fitosanitarny, zgnilizny, itp. oraz mechaniczne np. wady drewna, kształt korony, pochylenie. Na tej podstawie przyporządkowano dane drzewo do klasy ryzyka upadku. Posłużono się w tym celu klasyfikacją FRC (Failure Risk Classification). Wyróżniono 5 klas ryzyka upadku drzewa:

- A – nieznaczne ryzyko;
- B – niskie ryzyko;
- C – umiarkowane ryzyko;
- CD – wysokie ryzyko;
- D – drzewo nie rokuje szans na przeżycie – wskazanie do wycinki.

W związku z obecnym w obrębie korony drzewa licznym posuszem gałęziowym ryzyko upadku – odłamania się martwych gałęzi jest wysokie (klasa CD). Martwe gałęzie przewieszane są w znacznej części nad jezdnią, stanowiąc realne zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego (w tym pieszych).

W celu poprawy kondycji zdrowotnej dębu oraz zmniejszenia ryzyka upadku gałęzi na jezdnię, zaleca się przeprowadzenie cięć pielęgnacyjnych w tym usunięcie posuszu – martwych gałęzi. Szczegółową lokalizację cięć wskazano na załączonych zdjęciach. Wskazane cięcia dotyczą martwych gałęzi (posuszu) oraz uszkodzonych konarów.

Zaleca się zlecenie wykonania zabiegów pielęgnacyjnych podmiotom mającym doświadczenie w pielęgnacji pomników przyrody. Podczas prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych należy:

1. Cięcia wykonywać ostrymi narzędziami, które pozostawiają gładkie rany.
2. Ciąć na tzw. „obrączkę” – skośnie – w miejscu gdzie kończy się pierścieniowe zgrubienie gałęzi lub konara (obrączka). Cięcie zbyt blisko płaszczyzny pnia powoduje, iż powstaje się duża, trudno gojąca się rana; zbyt daleko - pozostaje kikut, który próchnieje ułatwia wnikanie patogenów.
3. Usuwając uszkodzony konar podciąć go od dołu, aby nie oderwał się od pnia wraz z pasem kory.
4. Ranę po cięciu zabezpieczyć środkiem zabezpieczającym, który zapobiega wysuszeniu tkanek drzewa oraz działa jako zaporę dla patogenów. Zaleca się zabezpieczać rany po cięciu co najmniej raz w roku, aż do całkowitego zablźnienia.

Zalecanym terminem wykonania zabiegów jest końcówka okresu spoczynku zimowego (luty-marzec).

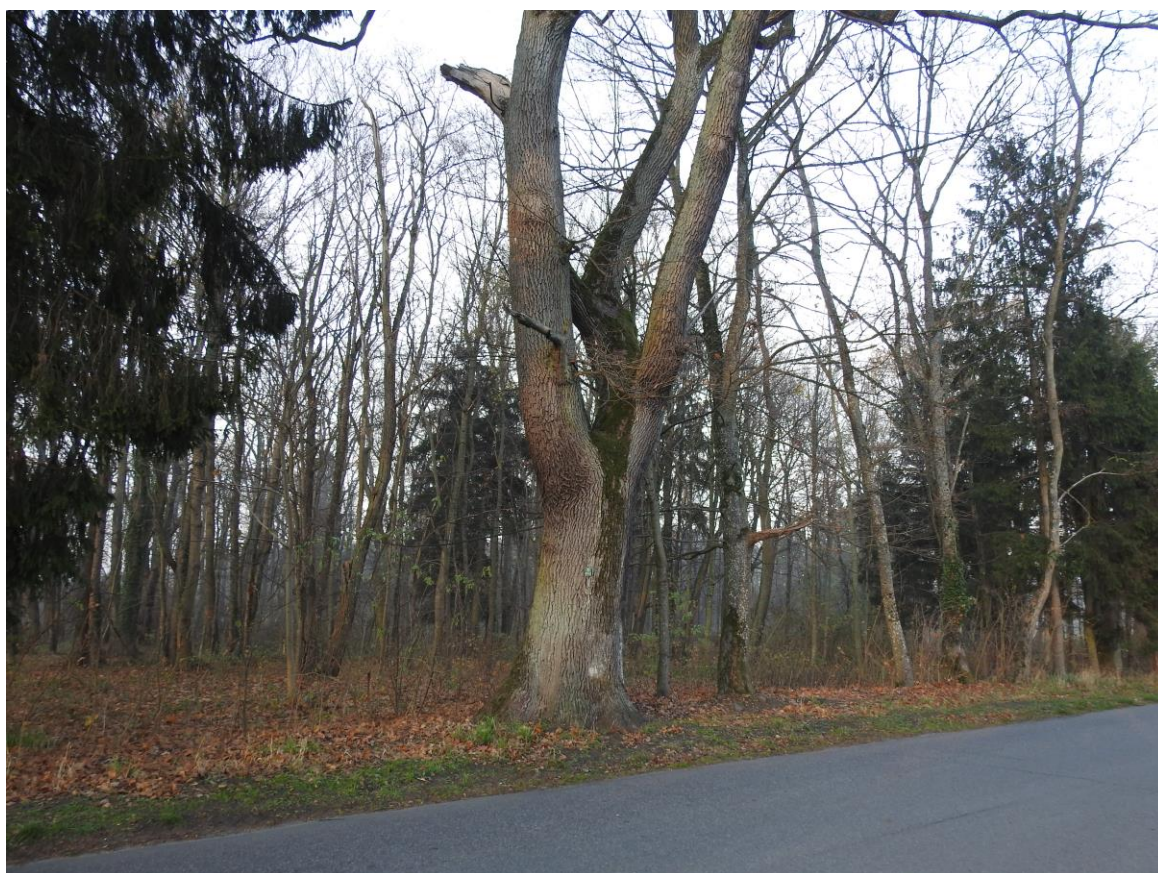
Przeprowadzenie wskazanych zabiegów pielęgnacyjnych zmniejszy ryzyko upadku gałęzi na jezdnię, istotnie wpływając na poprawę bezpieczeństwa powszechnego. Prognozowana ocena ryzyka stabilności statycznej drzewa po wykonaniu zalecanych zabiegów ulegnie poprawie (do klasy B – niskie ryzyko upadku).

Dodatkowym elementem ekspertyzy było wskazanie czy w obrębie przedmiotowego drzewa występują gatunki chronione – w tym gniazda ptasie. Przeprowadzone oględziny nie wykazały obecności organizmów objętych ochroną prawną ani gniazd. Ewentualne zasiedlenie drzewa przez gatunki chronionej awifauny jest teoretycznie możliwe. Dlatego w przypadku zamierzenia wykonania zabiegów pielęgnacyjnych w okresie lęgowym (umownie od 1 marca do 16 października), zalecane jest przeprowadzenie ponownych oględzin ornitologicznych, bezpośrednio przed rozpoczęciem przycinki.

PODSUMOWANIE

1. Ekspertyza dendrologiczna dotyczy pomnika przyrody – okazu dębu szypułkowego, rosnącego w pasie drogowym w miejscowości Dunowo.
2. W obrębie pnia drzewa nie stwierdzono istotnych uszkodzeń ani wad. Procentowy udział posuszu w koronie oszacowano na 15-20%. Stwierdzono także liczne kikuty – pozostałości po odłamanych konarach i gałęziach. Stan fitosanitarny drzewa jest średni.
3. Martwe gałęzie przewieszane są nad jezdnię stanowiąc realne zagrożenie dla bezpieczeństwa powszechnego (dla ruchu drogowego – w tym pieszych).
4. W celu poprawy stanu fitosanitarnego drzewa oraz poprawy bezpieczeństwa powszechnego, zaleca się wykonanie cięć pielęgnacyjnych (obejmujących usunięcie posuszu oraz przycięcie uszkodzonych konarów).
5. Zalecany termin wykonania zabiegów pielęgnacyjnych jest końcówka okresu spoczynku zimowego (luty-marzec).
6. W obrębie przedmiotowego drzewa nie stwierdzono obecności gatunków objętych ochroną prawną ani gniazd ptasich.

Dokumentacja fotograficzna (20.11.2018r.)

Fot. 1, 2. Przedmiotowy okaz drzewa rośnie w pasie drogowym w miejscowości Dunowo

Fot. 3, 4. Liczny posusz gałęziowy w koronie stanowi realne zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego

Fot. 5, 6. Lokalizacja zalecanych cięć pielęgnacyjnych